

CUMA VAAZLARI SİLSİLESİ

07.03.2025

İYİLİK AYI RAMAZAN

YAZAR: ALİ AYKAÇ

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

“Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe (birr) asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu bilir.”
Âl-i İmrân, 3/92.

WhatsApp İletişim

daha fazlası için:
www.aliaykac.com

iletişim : (0)541 934 3778

Tüm içeriklerin kısmen ya da tamamen izinsiz kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması kesinlikle yasak olup kul hakkını ihlâl eder. Ayrıca bu yasağa uymayanlar hakkında 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca telif hakları üzerinden yasal işlem yapılacaktır.

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

Hamd, bizleri bir kez daha rahmet ve mağfiret mevsimi olan Ramazan'a eriştiren, bizlere orucu farz kılan ve kulluğumuzun idrakine varmamız için fırsatlar sunan **Yüce Allah'a**; **Salât ve selâm**, bu ayın nasıl ihya edilmesi gerektiğini yaşayarak öğreten, kulluk yolunda en güzel örneğimiz olan **Peygamber Efendimiz ﷺ**'in, onun âline, ashabına ve kıyamete kadar onun izinden giden tüm mü'minlerin üzerine olsun!

Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,

Ramazan ayı, sadece aç kalınan bir ay değil, insanın maddî ve manevî yönleriyle yeniden inşa olduğu bir zaman dilimidir. Oruç, sadece mideyi değil, gözü, kulağı, dili ve kalbi de terbiye eden bir ibadettir. **Bu ayda ibadetler daha anlamlı hâle gelir, kalpler yumuşar, vicdanlar harekete geçer.** Merhamet, şefkat ve paylaşma duygusu en üst seviyeye çıkar. **Yüce Allah, Ramazan'ın bir kulluk şuuru kazandırması için orucu farz kılmıştır: “Ey iman edenler! Sizden öncekilere farz kılındığı gibi oruç, size de farz kılındı. Umulur ki sakınırsınız (takvâ sahibi olursunuz).”¹**

Bu ayete göre orucun asıl gayesi **takvâ**, yani Allah'a karşı bilinçli bir kulluk bilinci kazanmaktır. **Takvâ, sadece haramlardan sakınmak değil, kişinin kalbini, sözlerini ve**

¹ Bakara, 2/183. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

davranışlarını da Allah'ın rızasına uygun hâle getirmesidir. Ramazan ayı, bu bilinçle yaşandığında oruç, yalnızca aç kalmanın ötesinde; nefsi eğiten, malı temizleyen, ruhu aydınlatan, kalbi huzura kavuşturan bir ibadete dönüşür.

Toplumda çoğu zaman iyilik denildiğinde akla yalnızca malî yardımlar gelir. Oysa **iyilik, insanın sahip olduğu her şeyle yapabileceği geniş kapsamlı bir davranıştır.** Maddî imkânları olmayan biri de en az servet sahipleri kadar iyilik yapabilir. Çünkü iyilik, bazen bir yetimi sevindirmek, bazen bir hastayı ziyaret etmek, bazen de kalbi kırık birine güzel bir söz söylemektir. Peygamber Efendimiz ﷺ, iyiliğin yalnızca para vermekle sınırlı olmadığını vurgulayarak şöyle buyurmuştur: **“Her iyilik sadakadır.”**²

Bu hadis, **iyiliğin sınırsız ve her insanın kapasitesine göre değişen bir alan olduğunu gösterir.** Eğer bir kişi infak edecek maddî güce sahip değilse, tebessüm ederek bile bir iyilik yapabilir. Hatta zor zamanlarda insanlara moral vermek, kırılmış bir gönlü onarmak, birine hayırlı bir işinde destek olmak bile bir sadaka olarak kabul edilir.

Özellikle Ramazan ayında, iftar sofralarına misafir davet etmek, darda olan birine destek olmak, insanlara güzel söz söylemek, ailemizle ve çevremizle daha fazla ilgilenmek gibi davranışlar, **bu ayın ruhuna en uygun iyiliklerdir.**

² Buhârî, Edeb, 33. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ.

Unutulmamalıdır ki, **bir insanın duasına vesile olmak, ona hayırlı bir iş kapısı açmak veya onu bir g nahtan sakındırmak da büyük bir iyiliktir.**

İslam, iyiliği sadece belli zamanlara sıkıştırmaz; ancak **Ramazan ayında iyilik yapmanın önemi, bu ayın bereketiyle kat kat artar.** Ramazan hem bireysel arınma hem de toplumsal dayanışmanın zirveye ulaştığı bir aydır. Bu ayda yapılan her bir iyilik, normal zamanlardakinden çok daha büyük bir ecre vesile olur.       **Ramazan, yalnızca oruç ve ibadetle sınırlı bir ay değil; insanın kalbini, ahl kını ve sosyal ilişkilerini de güzelleştirmesi gereken bir fırsattır.** Allah Te   , iyiliği hayatın ayrılmaz bir parçası olarak emreder ve şöyle buyurur: **“*Namazı dosdoğru kılın, zek tı verin ve r k  edenlerle beraber r k  edin.*”³**

Bu ayette üç temel ibadet emredilmektedir: **namaz, zek t ve r k  edenlerle beraber r k  etmek.** Bunlardan ilki olan namaz, **kulun Allah ile olan bağını güçlendiren en önemli ibadettir.** Müslüman, namaz kılarak hem Allah’a olan kulluğunu ifade eder hem de manevi olarak arınır. Zek t ise, **sadece maddi bir yardım değil, aynı zamanda toplumsal dengeyi sağlayan bir ibadettir.** Zengin ile fakir arasındaki uçurumu azaltan, gönülleri birbirine yaklaştıran ve toplumda kardeşliği pekiştiren bir dayanışma aracıdır. Son olarak, **“r k  edenlerle beraber r k  etmek”** ifadesi, **Müslümanın yalnızca bireysel bir**

³ Bakara, 2/43. **وَأَقِمْوּ الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ**

dindarlıkla yetinmemesi, cemaatle birlikte hareket etmesi, İslam toplumunun bir ferdi olarak sorumluluk alması gerektiğini vurgular.

Bu ayet, özellikle Ramazan ayında daha da anlam kazanır. Çünkü Ramazan, **namazın, zekâtın ve toplumsal dayanışmanın zirveye ulaştığı bir aydır.** Müslüman bu ayda sadece bireysel ibadetlerine değil, aynı zamanda topluma olan sorumluluklarına da daha fazla yönelmelidir. Namazı daha şuurlu kılmalı, malıyla ve emeğiyle ihtiyaç sahiplerini gözetmeli, iyilikte diğer Müslümanlarla beraber hareket etmelidir. Böylece Ramazan, sadece bireysel bir ibadet dönemi olmaktan çıkıp, **toplumu bütünleştiren, kardeşliği güçlendiren ve Müslümanları ortak bir iyilik bilincinde buluşturan bir zaman dilimi hâline gelir.**

İyilik, insanın iç dünyasında yankı bulan, vicdanını huzura kavuşturan bir davranıştır. Ancak iyiliğin ölçüsü sadece dış dünyada nasıl görüldüğüyle değil, insanın iç dünyasında nasıl bir etki bıraktığıyla da belirlenir. **Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurmuştur: “İyilik, nefsi huzura kavuşturan ve kalbi rahatlatan şeydir. Kötülük ise, nefiste huzursuzluk oluşturan ve göğsü daraltan şeydir. İnsanlar sana fetva verseler bile (yanlış olduğunu) kalbin hisseder.”** ⁴

⁴ *Dârimî, Büyû’, 2.* قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْبِرُّ مَا أَطْمَأْنَنْتَ إِلَيْهِ النَّفْسُ وَأَطْمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ. وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي النَّفْسِ، وَتَرَدَّدَ فِي الصَّدْرِ وَإِنْ أَفْتَاكَ النَّاسُ وَأَفْتَوْكَ

Bu hadis, iyiliğin insanın içsel bir muhasebesiyle de doğrudan ilişkili olduğunu gösterir. Kişi yaptığı bir davranışın doğru olup olmadığını bazen dışarıdan aldığı onaylarla değil, vicdanının sesini dinleyerek anlamalıdır. Çünkü insanlar bir şeyi doğru veya yanlış kabul etse bile, asıl ölçü Allah'ın rızasına uygun olup olmadığıdır.

Ancak iyilik yapmak her zaman kolay olmayabilir. Bazen yapılan iyilik karşılıksız kalabilir, hatta yanlış anlaşılabilir. Ama bu, iyilik yapmaktan vazgeçmek için bir gerekçe olamaz. Atalarımızın “*Sen denize at, balık bilmezse Hâlık bilir*” sözü, yapılan iyiliğin asıl muhasebecisinin Allah olduğunu hatırlatır. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulmaktadır: *“Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe (birr) asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu bilir.”*⁵

Bu ayet, gerçek iyiliğin fedakârlık gerektirdiğini açıkça ifade etmektedir. İnsan en değerli gördüğü şeylerden Allah rızası için infak etmediği sürece, iyiliğin en üstün derecesine ulaşamaz. Çünkü iyilik sadece fazlalıklardan vermekle değil, en sevdiklerinden paylaşmakla anlam kazanır. Bu yüzden Ramazan, paylaşma bilincinin en yoğun yaşanması gereken aydır.

İyilik Ramazan'a mahsus bir ibadet değil, hayatın her anında uygulanması gereken bir sorumluluktur. Ancak Ramazan, bu bilincin daha da pekiştiği bir zaman dilimidir. Çünkü

⁵ *Âl-i İmrân, 3/92.* لَنْ تَتَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

bu ay, paylaşmanın, infak etmenin, yardımlaşmanın ve kardeşliğin en güzel şekilde yaşandığı mübarek bir zaman dilimidir. **Öyleyse, Ramazan'ın ruhuna uygun hareket edip, iyilikleri çoğaltmak, infakı artırmak ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmek her Müslümanın vazifesidir.**

Rabbimiz! Bizleri, her zaman Senin rızan doğrultusunda yaşayan, doğru yoldan ayrılmadan sabır ve sebatla ibadet eden kullarından eylesin!

Rabbimiz! Bizleri, Ramazan'ı sadece bir ay değil, bir ömür boyu sürecektir bir manevi yenilenme ve dönüşüm fırsatı olarak görebilen, onun kazandırdığı nefsî arınmayı hayatlarına hâkim kılabilen kullarından eylesin! (Âmin!..)

وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الفاتحه